

Het RAW-bestand zoals het uit de Nikon D3 kwam, een portret met de 2,8/70-210 op ongeveer 98 mm.

Met Lightroom in de Develop-stand is met een klik op de grijze achtergrond het beeld neutraal gemaakt. Dat kan met het pipet in het kleurenvenster.

Om te bekijken wat Lightroom ervan zou maken, is in het toonvenster Auto aangevinkt.

Daarna is het beeld naar eigen smaak bijgesteld. Met een dubbelklik zijn Exposure en Blacks weer in de beginstand teruggezet. Contrast en Blacks zijn vervolgens verhoogd. In het venster eronder is voor pittigere kleuren Vibrance wat opgevoerd. Met de adjustment brush onder het histogram zijn twee pukkeltjes verwijderd. Vervolgens is het beeld onder Detail enigszins verscherpt en is onder Vignettes de vignettering gecorrigeerd.

Peter Laarakker

Aanpakken met Lightroom

[tekst] Pieter van Leeuwen Peter Laarakker was er relatief vroeg bij. Hij begon rond de eeuwwisseling digitaal te schieten. Na met een keur aan programma's te hebben gewerkt, is hij nu op Lightroom uitgekomen.

Aanvankelijk reserveerde Peter Laarakker digitaal voor het snelle werk. Zo fotografeerde hij met zijn Nikon D1 de deelnemers aan de Nijmeegse Vierdaagse. Wandelaars konden de beelden via internet bekijken en bestellen. Dat was rond de eeuwwisseling nog een brug te ver. Mensen bleken huiverig om foto's via internet te bestellen. Tegenwoordig kun je zo als fotograaf prima je brood verdienen bij dit soort festiviteiten. De zwartwitrolletjes verdwenen al vlot, want die werden vooral gepakt als het snel moest. Dia's ontwikkelen kostte vanuit Nijmegen twee dagen, of je moest met spoedkoeriers werken. Middenformaat verdween toen het kwalitatief kon. Tegenwoordig wordt alles digitaal geschoten op Nikon-appa-

atuur, en daarbij draait het maar zelden om wandelaars. Het fotograferen van de Vierdaagse is niet representatief voor Laarakkers bedrijf Visual Photo Design. Hij werkt vooral voor bedrijven en werkt daarbij zowel op locatie als in de studio. Hij fotografeert voor bijvoorbeeld billboards, brochures, tijdschriften en websites. Culinaire fotografie is een van de specialiteiten. Maar het is absoluut niet zo dat de camera alleen maar klikt als ergens een portemonnee opengaat. Laarakker maakt veel grote reizen die uitgebreid in stilstaande beelden worden vastgelegd. Wij van Digitales hebben ervoor gekozen daar eens wat van te laten zien. Bij dit artikel zie je in de woestijn van Namibië geschoten werk.

Het nieuwe contactvel

In de loop van de jaren schiet je grote aantallen foto's. Laarakker is de tel allang kwijt. Het kunnen er digitaal 60.000 zijn, maar net zo makkelijk 600.000. Zelfs bij 60.000 opnamen moet je goed nadenken hoe je je bestanden opbergt, anders vind je niets meer terug. Voor Peter speelt Lightroom dan ook een grote rol als archiveringsprogramma. Fotoware Fotostation en Extensis Portfolio gingen het voor. Toen de geheugenkaarten groot genoeg werden, stapte Peter Laarakker over van JPEG op RAW en Fotostation herkende RAW-formaten destijds niet. In Extensis kon je de RAW-opnamen wel zien, maar nauwelijks bewerken. Dat kan in Lightroom wel, en van alle merken en typen. Daar haalt Lightroom de pure archiveringsprogramma's in. Om te archiveren gebruik je Lightroom in de Library modus. Dat is het scherm waarin je het programma ziet als je het opent. Met een druk op de knop importeer je de foto's. Laarakker voegt meteen trefwoorden toe. Dat hoeft gelukkig niet per opname, dat zou veel te tijdrovend zijn; het gaat met grote groepen foto's tegelijk. Zeer ter zake, want als je van een opdracht terugkomt, hebben alle foto's het een en ander gemeen. Vervolgens wordt alles wat onbruikbaar is weggegooid. Laarakker loopt ze door en markeert ze met de 'P'-toets, 'Flag as Pick'. Die gemarkeerde beelden worden daarna als selectie opgeroepen, nog even snel gecontroleerd, waarna ze in de prullenmand worden gooid. Het is een alternatief voor de toets die

Lightroom hiervoor selecteerde, de X, waarmee je de bestanden als 'Set as rejected' markeert. Vervolgens wordt de naamgeving van de bestanden aangepast. Dat gaat in grote groepen tegelijk, Adobe heeft daar een handig venster voor ingebouwd, waarin je dat op verschillende manieren kunt doen. Laarakker werkt onder meer voor Defensie, waar specifieke eisen aan de naamgeving worden gesteld. Informatie als datum en tijd worden automatisch uit de beeldbestanden gehaald. Als back-up zet Laarakker zijn bestanden niet als Nikon RAW-file, maar als universele DNG RAW-file op twee veilig in een Raid-configuratie opgestelde back-upschijven. Veel fotografen twijfelen of ze die al of niet als universele RAW-file dienen op te slaan. Bedenk daarbij dat met ieder nieuw type camera een nieuwe variant op RAW wordt geïntroduceerd. Over een aantal jaren zijn de varianten niet meer te tellen. Wie garandeert dat het RAW-formaat dat nu uit je ca-

Apparatuur

Opname: Nikon D3
Licht: Diverse Hensels in de studio, en Hensel Party's voor op locatie
Computer: Pentium 4, wordt binnenkort vervangen door Intel Core Dual Quad
Scherm: Eizo, gekalibreerd

Woestijn in Namibië © Peter Laarakker

mera komt over 25 jaar nog uit te lezen is? Met een universeel RAW-formaat is die kans een stuk groter dan met een formaat dat een paar jaar in een type camera gevoerd werd. Wie geen enkel risico wil nemen, bewaart ze in beide RAW-formaten. Met de sterk dalende prijzen voor opslag is dat geen enkel probleem meer.

Botsen zonder schade

In de Library-modus, het archiveringsdeel van Lightroom, kun je je foto's enigszins bewerken, en Laarakker doet dat ook. In grove stappen kun je direct bij de eerste kennismaking al toon en kleur aanpassen. Grof is in Lightroom geen zonde. Het mooie aan een programma als Lightroom is dat je straffe-loos kunt bewerken, en niet alleen met RAW-bestanden, maar ook JPEG's en TIFF's. Een bewerking is nooit definitief, je kunt altijd terug, zelfs als je het programma afsluit en opnieuw opstart. Bij een bewerking doet Lightroom niets anders dan een activiteitenlijstje aan de oorspronkelijke file hangen. In die XMP-file staan de bewerkingen. Ze worden aanvankelijk

alleen op het computerbeeld uitgevoerd. Pas als je een beeld exporteert, wordt er een TIFF of JPEG aangemaakt waarin alle bewerkingen zijn uitgevoerd. En ook dan blijft het originele bestand bestaan, met het activiteitenlijstje erbij. Je kunt het eigenlijk nooit verknallen. Het is alsof je in de kermis in een botsauto stapt: nooit schade. Je kunt altijd opnieuw beginnen, of een aantal bewerkingsstappen terug, of alternatieve bewerkingen uitvoeren en ook bewaren. Dan heb je een XMP-file erbij. Het kost zelfs nauwelijks schijfruimte, want al je bewerkingen zitten niet in grote PSD- of TIFF-bestanden, maar in de kleine XMP-files. En ook als je naar de universele DNG RAW-files overzet, blijven de XMP-files bewaard. Met de grove bewerkingen maak je vlot je thumbnails representatief. Veel fotografen schieten donker om de details in hoge lichten te bewaren. Dat oogt onbewerkt niet. In Lightroom pas je dat even vlot aan, wetende dat de details bewaard blijven. Echt aan een bestand werken doe je in de Develop-modus. Laarakker probeert daarin voor kleur, belichting en contrast vaak Auto uit. Dan zie je wat Lightroom zelf bij een foto bedenkt.

Zo werkt het als een sparringpartner. Met dubbelklikken op de knoppen van de diverse instellingen ga je naar de begininstelling terug. Met de pijltjesknoppen op de computer kun je bijregelen. In Lightroom 2 kun je ook plaatselijk in Lightroom werken. Je kunt met een penseel kleur en toon aanpassen, er is een intelligent kloonstempel en er zijn verlopen en vignetten mogelijk. En als je eens niet met Lightroom uitkomt zit je met apple-command-E zo in Photoshop.

Het net op

Peter Laarakker print zelden. Zijn klanten vragen vooral om digitale bestanden voor drukwerk- of internetgebruik. Om de uiteindelijke beelden te selecteren, kun je de klant laten langskomen of een overdaad aan beelden mailen of op een dvd branden, maar je kunt ze ook heel efficiënt op je website zetten. Dat gaat met Lightroom supersimpel. Als je in de webmodule een selectie aanmaakt, ben je eigenlijk al klaar. Je hebt dan een gallery die je zo aan je website kunt hangen en waarin men op afstand door je foto's kan lopen. Zelfs als

je geen website hebt, kun je ze al op internet tonen, aan een domeinnaam heb je eigenlijk genoeg. Beeldpagina's maken gaat op deze manier supersnel, maar is zo kort door de bocht dat weinigen er genoeg mee nemen. Je kunt de webpagina's personaliseren. In Lightroom zitten templates in allerlei stijlen, die naar believen met downloads van internet zijn aan te vullen. Daarbinnen kun je in Lightroom met een behoorlijke vrijheid aanvullend lay-outwerk verrichten. Bij Laarakker zie je het logo van zijn bedrijf VisualPD of van een samenwerkingsverband met een auteur, VisualPtwee, telkens terugkomen. Het logo en aanvullende teksten kun je laten zien op de manier die je wilt. Je kunt zo de fotopagina's naadloos aan de stijl van je eigen website aanpassen. Het gebruiken van de webmodule is handig voor klanten maar ook handig voor jezelf. Je website is in een handomdraai up-to-date.

www.visualpd.nl
www.ptwee.nu